

Revizija uspešnosti varovanja kmetijskih zemljišč kot pogoja za samooskrbo

12. marec 2013

Revidiranci

- Vlada Republike Slovenije
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS

Cilj revizije

izreči mnenje o tem, ali je bilo varovanje
kmetijskih zemljišč **uspešno**

ter

podati **priporočila** za izboljšanje stanja.

Normativne zaveze države Vs. statistični podatki

71. člen Ustave RS:

“Zakon določa posebno varstvo kmetijskih zemljišč.”

Strategija razvoja Slovenije (2005-2013):

*“Treba bi bilo vzpostaviti evidence najboljših
kmetijskih zemljišč in jih zaščititi.”*

Drugi strateški dokumenti

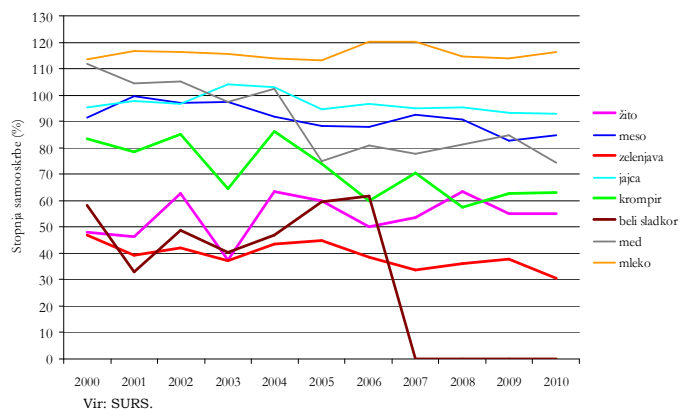
Normativne zaveze države Vs. statistični podatki

Zmanjšanje obsega KZ 2000 – 2010:

- obseg vseh KZ kmetijskih gospodarstev:
-37.989 ha (10 ha/dan)
- obseg KZ v uporabi kmetijskih gospodarstev:
-18.938 ha (5 ha/dan)

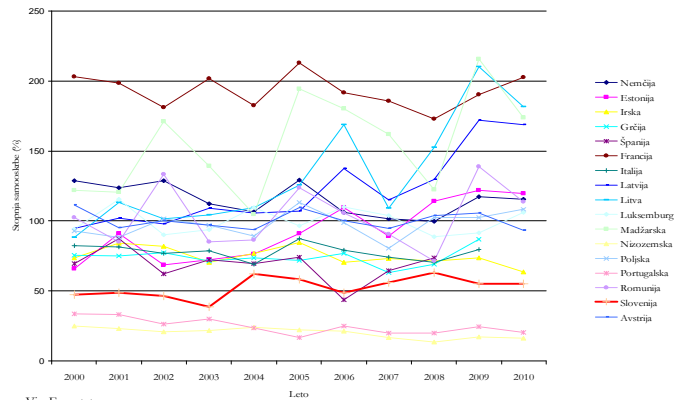
Prehranska odvisnost RS

Stopnje samooskrbe za posamezne kmetijske proizvode v Republiki Sloveniji za obdobje od leta 2000 do leta 2010

Prehranska odvisnost RS

Stopnje samooskrbe z žiti v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah za obdobje od leta 2000 do leta 2010

Vir: Eurostat.

Pomen kmetijskih zemljišč

- Zadosten obseg KZ je osnovni pogoj za samooskrbo
- KZ so nenadomestljiv vir (zlasti najboljša KZ)

Ocenjevanje uspešnosti varovanja kmetijskih zemljišč

- Opredelitev varovanja KZ in cilji?
- Točni in popolni podatki o KZ?
- Ukrepi na področju kmetijstva in prostorskega načrtovanja?

Cilji na področju varovanja KZ niso bili določeni

- Koliko KZ potrebujemo v RS in kakšnih (najboljših, drugih)?
- Kakšno stopnjo samooskrbe lahko s temi KZ dosežemo? Kakšno stopnjo samooskrbe želimo doseči?

Posledice nedoločenih ciljev:

Spremljanje ustreznosti politike varstva KZ?

Upoštevanje strateških odločitev (občine, drugi resorji)?

Cilji na področju varovanja KZ niso bili določeni

- Cilji iz Strategije razvoja slovenskega kmetijstva iz leta 1993:

Vrsta zemljišča	Površina v ha
Njive	265.681
Travinje	462.224
Trajni nasadi	71.057
Sadovnjaki	36.057
Vinogradi	32.500
Hmeljišča	2.500
Skupaj kmetijska zemlja	798.962

- Resolucija 2020?

Evidence KZ niso bile točne in popolne

- Evidence kmetijskih zemljišč v RS

MKGP

Evidenca dejanske rabe	Register kmet. gospodarstev	Pedološka karta	Talna števila
obseg	obseg	obseg	obseg
dejanska raba	dejanska raba	-	-
-	-	kakovost	kakovost

MOP

Zemljiški kataster	Register nepremičnin	(Prostorski IS)*
obseg	obseg	obseg
dejanska raba	dejanska raba	dejanska+namenska raba
kakovost	kakovost	-

Sklad

Register OS**
obseg
dejanska raba
-

Vir: MKGP, MOP, Sklad.
*Prostorski informacijski sistem
**Register osnovnih sredstev

- Evidenca KZ, kot jih opredeljuje ZKZ? (KZ po namenski rabi)

Evidence KZ niso bile točne in popolne

- Prostorski informacijski sistem (PIS)?

Posledice nepopolnih evidenc:

*Strokovne podlage za načrtovanje in spremljanje
politike?*

Strokovne podlage za prostorsko načrtovanje?

Zakonsko varstvo KZ

- Kaj je varstvo KZ?
- Dovoljeno je spreminjanje namenske rabe vseh KZ (z določenimi omejitvami).

V letu 2010 je bilo spremenjena namenska raba :

- najmanj 2.321 ha KZ (OPN) in
- največ 297 ha KZ (DPN)

Zakonsko varstvo KZ

Postopki prostorskega načrtovanja:

- prepozno izdajanje smernic in mnenj,
- neukrepanje v primerih, ko občine smernic in mnenj niso upoštevale,
- odsotnost enotnih meril za ocenjevanje sprejemljivosti vplivov posegov v prostor na kmetijska zemljišča, in
- ukrepov za omilitev teh vplivov,
- odsotnost meril za usklajevanje interesov med različnimi področji.

*Pomen sodelovanja med ministrstvoma,
pristojnima za prostor in kmetijstvo!*

Podana priporočila

- določiti merljive in časovno opredeljene cilje,
- pravočasna priprava smernic in nadzora zakonitosti (izvajanje ukrepov),
- proučiti možnosti za pripravo objektivnih in poenotnih strokovnih podlag v prostorskem načrtovanju,
- opredeliti enotna merila za ocenjevanje sprejemljivosti vplivov posegov v prostor na KZ in možne omilitvene ukrepe,
- usklajevanje med resorji kmetijstva in prostora.